

A 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről 2020. január 01-től megváltozott, új vagy módosult feladatok kerültek a rendszerbe. Ezeket az alábbiakban szedtük össze:

A rendelet hatálya ezentúl kiterjed:

d)⁵ a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetekre – a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 7/J. § (1) bekezdésének a hatálya alá tartozó köztulajdonban álló gazdasági társaságok, valamint a Magyar Nemzeti Bank és annak felügyelete alá tartozó gazdasági társaságok **kivételével**

A fogalmak között kisebb kiegészítés történt:

a)⁶ **belső ellenőr:** a költségvetési szervnél teljes vagy részmunkaidőben foglalkoztatott vagy polgári jogi jogviszony keretében belső ellenőrzési tevékenységet ellátó személy;

r)¹⁵ **tanácsadó tevékenység:** a költségvetési szerv vezetője részére nyújtott olyan hozzáadott értéket eredményező szolgáltatás, amelynek jellegét és hatókörét a belső ellenőrzési vezető és a költségvetési szerv vezetője a megbízáskor közösen írásban vagy szóban határozza meg anélkül, hogy a **vezetői** felelősséget a belső ellenőr magára vállalná;

A költségvetési szervek belső kontrollrendszere több ponton is változott:

A költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, ahol most megjelent a belső kontroll felelős, mint új fogalom:

(6)²⁸ A költségvetési szerv vezetője a belső kontrollrendszer koordinálására **belső kontroll felelőst jelölhet ki. Belső ellenőr belső kontroll felelősnek nem jelölhető ki.** Ha van a szervezetnél kijelölt integritás tanácsadó, akkor a belső kontroll felelős és az integritás tanácsadó közötti együttműködést és feladatmegosztást egyértelműen meg kell határozni. A belső kontroll felelős feladata a költségvetési szerv vezetője és a folyamatgazdák támogatása a belső kontrollrendszer kialakításában és fejlesztésében.

7. § (1)²⁹ A költségvetési szerv vezetője köteles integrált kockázatkezelési rendszert működtetni.

(2)³⁰ Az (1) bekezdésben előírt tevékenység során fel kell mérni és meg kell állapítani a költségvetési szerv tevékenységében rejlő és szervezeti célokkal

összefüggő kockázatokat, **továbbá** meg kell határozni az egyes kockázatokkal kapcsolatban szükséges intézkedéseket, valamint azok végrehajtása folyamatos nyomon követésének módját.

Az információs és kommunikációs rendszer alapfogalma megváltozott:

9. § (1)³⁶ A költségvetési szerv vezetője olyan információs és kommunikációs rendszert alakít ki és működtet, amely biztosítja, hogy a megfelelő információk a megfelelő időben eljussanak az illetékes szervezethez, szervezeti egységhez, illetve személyhez.

A vezetői nyilatkozat a belső kontrollrendszer működéséről kisebb pontosítást kapott

11. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles az 1. melléklet szerinti nyilatkozatban értékelni a költségvetési szerv belső kontrollrendszerének minőségét.

(2)³⁹ A költségvetési szerv vezetője a nyilatkozatot az éves költségvetési beszámolóval együtt küldi meg az irányító szervnek. A fejezetet irányító szerv vezetője a tárgyévot követő év április 30-áig megküldi az államháztartásért felelős miniszternek az általa vezetett költségvetési szervre vonatkozó nyilatkozatot és az irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervekre vonatkozó nyilatkozatok másolatát. **A nyilatkozat elektronikus aláírással ellátva elektronikusan is megküldhető.**

A kötelező továbbképzés kapcsán a költségvetési szerve vezetője a képzést tovább delegálhatja, pl. a belső kontroll felelősre. Ez könnyítés a szervezet vezetője számára.

12. § (1)⁴² A költségvetési szerv vezetője vagy az általa írásban kijelölt személy két évente a belső kontrollrendszer témakörében az államháztartásért felelős miniszter által meghatározott továbbképzésen vesz részt. **A költségvetési szerv vezetője a továbbképzésen való részvételre – a költségvetési szerv gazdasági vezetője vagy belső ellenőrzési vezetője kivételével – a költségvetési szerv valamely vezető állású munkatársát, a belső kontroll felelőst vagy az integritás tanácsadót jelölheti ki.** A költségvetési szerv vezetője a részvételt az irányító szerv vezetője felé a tárgyév december 31-ig igazolja.

A költségvetési szervek belső ellenőrzése kapcsán a 15.§ és a 16.§ szakaszok teljesen megújultak, a lényeges, vagy nagyobb horderejű változásokat kiemeltük (pl. belső ellenőrzési szervezeti egység létrehozása, stb.)

15. §⁵⁰ (1) A költségvetési szerv vezetője biztosítja a belső ellenőrzés működési feltételeit.

(2) A költségvetési szerv vezetője a belső ellenőrzési tevékenységet szervezeti egység létrehozásával biztosítja, amely közvetlenül a költségvetési szerv vezetőjének alárendelve végzi a munkáját. Ha a belső ellenőrzési szervezeti egység kialakítása a költségvetési szerv számára a költségvetési szerv tevékenységének jellege, mérete és összetétele alapján aránytalan terhet jelent, és a belső ellenőrzési feladatok ellátását nem befolyásolja hátrányosan, – az irányító szerv vezetőjének jóváhagyásával – egy fő belső ellenőr is elláthatja.

(3) Belső ellenőrzési vezetőnek az nevezhető ki, aki jogszabályban meghatározott, legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik. Az ötéves szakmai gyakorlatra vonatkozó követelményt akkor is alkalmazni kell, ha egy fő látja el a belső ellenőrzési tevékenységet.

(4) Központi költségvetési szervek esetében a fejezetet irányító szerv egyes ellenőrzési jogositványait átruházhatja a középírányító szervre az annak irányítása alá tartozó költségvetési szervek tekintetében.

(5) Az Áht. 10. § (4a) és (4b) bekezdésében meghatározottak szerint gazdasági szervezettel nem rendelkező központi költségvetési szervek belső ellenőrzését a gazdasági szervezetének feladatait ellátó költségvetési szerv, vagy a fejezetet irányító szerv által kijelölt szerv végzi. Ettől eltérni csak a fejezetet irányító szerv vezetőjének írásos jóváhagyásával lehet.

(6) A központi költségvetési szerv belső ellenőrzési egysége írásbeli megállapodás alapján belső ellenőrzési feladatot a költségvetési szerv vezetőjének irányítása alá tartozó költségvetési szervnél is elláthat.

(7) Ha egy központi költségvetési szerv gazdasági szervezete feladatainak ellátására törvény vagy kormányrendelet egy másik központi költségvetési szervet jelöl ki, a belső ellenőrzését is a kijelölt költségvetési szerv látja el.

(8) Gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szerv vezetőjének irányítása alá tartozó költségvetési szervnél írásbeli megállapodás alapján belső ellenőrzési feladatot az irányító szerv gazdasági szervezetének feladatait ellátó költségvetési szerv belső ellenőrzési egysége is elláthat.

(9) A helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat, az önkormányzatok társulása, és az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek

belső ellenőrzési feladatait a képviselő-testület, illetve a társulási tanács döntése alapján elláthatja

a) az irányító szerv által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr;

b) a társulás által foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban alkalmazott vagy polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr.

(10) A közös hivatalt alkotó önkormányzatok képviselő-testületeinek döntése alapján a belső ellenőrzést a közös hivatal jegyzője alakítja ki.

(11) A helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat, az önkormányzatok társulása, és az irányításuk alá tartozó költségvetési szervek belső ellenőrzési feladatait a képviselő-testület, illetve a társulási tanács döntése alapján elláthatja központilag egy, kijelölt költségvetési szerv belső ellenőrzési szervezeti egysége is.

(12) A gazdasági szervezettel nem rendelkező önkormányzati költségvetési szerv belső ellenőrzését a gazdasági szervezetének feladatait ellátó költségvetési szerv, vagy az irányító szerv által kijelölt szerv látja el.

(13) Az a belső ellenőr, aki az (5), (6), (7), (8), (11) vagy a (12) bekezdés alapján egy másik központi vagy önkormányzati költségvetési szerv belső ellenőrzését is ellátja, ennél a szervnél az irányító (vagy az általa kijelölt) szerv vagy törvényi, kormányrendeleti kijelölés alapján a költségvetési szerv gazdasági szervezeti feladatait ellátó költségvetési szerv belső ellenőreként ugyanarra a területre vonatkozóan az előző vizsgálatot követő egy éven belül nem végezhet ellenőrzést.

16. §⁵¹ (1) A belső ellenőrzési tevékenység ellátása részben vagy egészben – az e rendeletben meghatározott feltételekkel – külső szolgáltató bevonásával is biztosítható.

(2) A központi költségvetési szerv belső ellenőrzési tevékenységének teljes kiszervezése a fejezetet irányító szerv vezetőjének írásos jóváhagyásával történhet, amelyhez minisztérium, valamint a Miniszterelnöki Kormányiroda esetében a Hivatal elnökének előzetes véleményét is ki kell kérni. A gazdasági szervezettel rendelkező központi költségvetési szerv – a kiszervezés mellett – legalább 1 fő belső ellenőrt alkalmaz foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban. Ettől eltérni csak a fejezetet irányító szerv vezetőjének írásos jóváhagyásával lehet, amelyhez minisztérium, valamint a Miniszterelnöki Kormányiroda esetében a Hivatal elnökének előzetes véleményét is ki kell kérni.

(3) Ha a minisztérium, valamint a Miniszterelnöki Kormányiroda belső ellenőrzését külső szolgáltató bevonásával végzik, az ezzel kapcsolatos szerződés megkötéséhez ki kell kérni a Hivatal elnökének előzetes véleményét. A Hivatal elnöke a szerződéstervezet kézhezvételét követő 8 napon belül értesíti

álláspontjáról a minisztériumot, valamint a Miniszterelnöki Kormányirodát. Ha a Hivatal elnökétől a fenti határidő alatt nem érkezik észrevétel, ezt akként kell tekinteni, hogy a Hivatal elnöke a szerződés megkötésével egyetért.

(4) A belső ellenőrzési vezető jogosult

a) ideiglenes kapacitás kiegészítés vagy

b) speciális szakértelem szükségessége

esetén külső szolgáltató bevonására javaslatot tenni a költségvetési szerv vezetőjének.

(5) Ha a belső ellenőrzési tevékenység ellátásába részben vagy egészben külső szolgáltatót vonnak be, a külső szolgáltató minősített adat megismerésére csak abban az esetben jogosult, ha a külső szolgáltató megfelel a jogszabályokban meghatározott, minősített adat védelmére vonatkozó előírásoknak.

(6) A belső ellenőrzési tevékenység (1) bekezdés szerinti megszervezésére vonatkozó írásbeli megállapodásban rendelkezni kell a 22. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott tevékenységek és kötelességek ellátásának módjáról, valamint az alvállalkozó bevonásának lehetőségéről, illetve annak feltételeiről.

(7) Az (1)–(4) bekezdés szerint, megállapodás alapján belső ellenőrzést végző személynek – azon, a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerint a szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező személyek kivételével, akik szakmájukat a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény rendelkezéseire figyelemmel határon átnyúló szolgáltatás keretében kívánják gyakorolni – meg kell felelnie a költségvetési szervnél és köztulajdonban álló gazdasági társaságnál belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről, valamint a költségvetési szervek vezetőinek és gazdasági vezetőinek belső kontrollrendszer témájú kötelező továbbképzéséről szóló miniszteri rendeletben meghatározott feltételeknek, azzal, hogy a külső szolgáltató által kijelölt belső ellenőrzési vezetőnek legalább ötéves, jogszabályban meghatározott szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.

(8) A (7) bekezdést nem kell alkalmazni akkor, ha a külső szolgáltató bevonásának indoka olyan speciális szakértelem szükségessége, amellyel a belső ellenőr képzettsége és szakmai tapasztalata ellenére nem rendelkezik, mert ahhoz elengedhetetlen valamely más szakma, szakterület ismerete is.

(9) Ha a központi költségvetési szerv, helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat, az önkormányzatok társulása, és az irányításuk alá tartozó költségvetési szerv a belső ellenőrzési tevékenység ellátására külső szolgáltatót is igénybe vesz, a költségvetési szerv belső ellenőrei kötelesek a külső

szolgáltatóval és a külső szolgáltató által kijelölt személyekkel együttműködni. A külső szolgáltató vezetője a költségvetési szerv belső ellenőrei felett utasítási joggal nem rendelkezik.

17. § (1)⁵² A belső ellenőrzést végző személy munkáját a nemzetközi, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével, valamint a belső ellenőrzési vezető által – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési kézikönyv minta alkalmazásával – kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv szerint végzi.

(1a)⁵³ Ha a költségvetési szerv belső ellenőrzését az irányító szerve, az irányító szerv által kijelölt vagy törvény, kormányrendelet által gazdasági szervezetének feladatai ellátására kijelölt szerv látja el, az ellátott szervre vonatkozóan külön belső ellenőrzési kézikönyvet nem kell készíteni. Az irányító szerv vagy a kijelölt szerv vezetője által az ellátott szerv vezetőjének egyetértésével jóváhagyott belső ellenőrzési kézikönyv tartalmazza a (2) bekezdésben meghatározottakat az ellátott költségvetési szerv vonatkozásában is.

A szervezeti és funkcionális függetlenség elemei, valamint az összeférhetlenségre vonatkozó előírások kapcsán az összeférhetlenség tekintetében megjelent 2 új bekezdés:

20. § (1)⁵⁴ A belső ellenőr, illetve a belső ellenőrzési vezető tekintetében összeférhetlenség áll fenn és ezért nem vehet részt bizonyosságot adót tevékenységben, ha

a) az ellenőrzött szerv, valamint szervezeti egység vezetőjének vagy alkalmazottjának a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti hozzátartozója;

b) korábban az ellenőrzött szerv, valamint szervezeti egység – ide nem értve a belső ellenőrzési egységet – tevékenységében részt vett, a jogviszony megszűnésétől számított egy éven belül;

c) az ellenőrzéssel érintett szakterülettel vagy szervezettel közös, illetve kapcsolódó program vagy feladat végrehajtásában közreműködött, a program lezárását, illetve a feladat elvégzését követő egy éven belül, valamint az ellenőrzött időszak tekintetében, amikor az ellenőrzött területen tevékenységet végzett;

d) fejezeti szintű belső ellenőrzési tevékenysége során olyan szervezetet ellenőrizne, amely vezetőjének munkáltatói jogköre alá tartozott, a jogviszony megszűnésétől számított egy éven belül;

e) az adott bizonyosságot adó tevékenység tárgyilagossága lefolytatása tőle egyéb okból nem várható el.

A belső ellenőrzés tervezése jelentős mértékben változott, itt a határidőkben is változás történt, ami a Belső Ellenőrzési Kézikönyv módosítási kötelezettségét is magában hordozza:

29. § (1) Az ellenőrzési munka megtervezéséhez a belső ellenőrzési vezető kockázatelemzés alapján – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével – stratégiai ellenőrzési tervet és éves ellenőrzési tervet készít, amelyeket a költségvetési szerv vezetője hagy jóvá.

(4)⁷⁰ Ha a költségvetési szerv belső ellenőrzését az irányító szerve, az irányító szerv által kijelölt vagy törvény, kormányrendelet által gazdasági szervezetének feladatai ellátására kijelölt szerv látja el, a belső ellenőrzést ellátó szervnek a tervezés során különítetten kell terveznie az irányító vagy kijelölt szervként, illetve a költségvetési szerv belső ellenőreként végzett ellenőrzéseket. Azon ellenőrzési tevékenységek tervezésébe, amelyeket irányító vagy kijelölt szerv belső ellenőreként lát el, be kell vonnia az ellátott szervet, továbbá az ennek eredményeként elkészített **stratégiai és éves ellenőrzési tervét az ellátott költségvetési szerv vezetőjének kell jóváhagynia.**

32. § (1) A belső ellenőrzési vezető az éves ellenőrzési tervet jóváhagyásra megküldi a költségvetési szerv vezetőjének.

(2)⁷⁴ **A jóváhagyást követően a költségvetési szerv vezetője a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési tervét megküldi a fejezetet irányító szerv belső ellenőrzési vezetője részére minden év október 31-ig.**

Az ellenőrzési program elkészítése nem változott, az új szereplőként belépő szakértőket is megbízólevéllel kell ellátni.

33. § (1)⁷⁹ **A belső ellenőrzési vezető – a 34. § (1) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével – minden egyes ellenőrzés lefolytatásához megbízólevél aláírásával kijelöli a vizsgálatvezetőt, az ellenőrzéseket lefolytató belső ellenőröket és szükség esetén az ellenőrzésben részt vevő szakértőket. Vizsgálatvezetőnek az jelölhető ki, aki legalább két éves, jogszabályban meghatározott szakmai gyakorlattal rendelkezik. Szakértőnek az adott költségvetési szerv alkalmazottja is jelölhető a 20. §-ban a belső ellenőrökre meghatározott összeférhetetlenségi szabályok figyelembevételével.**

Önkormányzatok esetén kisebb pontosítás történt, a jegyző felelőségébe került az éves terv és beszámoló előterjesztése, korábban ezt a polgármesternek kellett megtennie.

49. § (1) Az éves ellenőrzési jelentés elkészítéséért a belső ellenőrzési vezető felelős, amelyet jóváhagyásra megküld a költségvetési szerv vezetőjének.

(3a)⁹⁸ **A jegyző** a tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési jelentést, valamint a helyi önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, legkésőbb a zárszámadási rendelet elfogadásáig – a képviselő-testület elé terjeszti jóváhagyásra.

(4)⁹⁹ A fejezetet irányító szerv belső ellenőrzési vezetője kidolgozza, és a fejezetet irányító szerv vezetőjének jóváhagyását követően megküldi a tárgyévet követő év április 15-ig az államháztartásért felelős **miniszternek a fejezetet irányító szerv irányítása vagy felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései** – belefoglalva a fejezetet irányító szerv éves ellenőrzési jelentését is – alapján összeállított összefoglaló éves ellenőrzési jelentést.

Lényegében a változások a napi ügymenetet nem befolyásolják, a tervezés kapcsán kell egy rövidebb határidővel számolni, illetve a képzések és a belső kontroll felelős változásai mindenképpen belső szervezeti átrendeződéseket vonhatnak maguk után. FONTOS, hogy a Belső Ellenőrzési Kézikönyveket módosítani szükséges a most életbe lépett jogszabályváltozás miatt.